

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ & Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

(Ενδεικτικές Απαντήσεις)

A1.

Ο ομιλητής ασχολείται με την επιστήμη και τον ρόλο της σήμερα. Αρχικά προσδιορίζει τους στόχους της επιστήμης και επισημαίνει τη διαφορά τους από τους αντίστοιχους της τεχνολογίας. Στη συνέχεια αναφέρει πως οι σύγχρονες θετικές επιστήμες και η τεχνολογία εξελίσσονται ραγδαία και παρακολουθούν τις απαιτήσεις της κοινωνίας, σημειώνοντας παράλληλα πως η σύγχρονη κοινωνία απομακρύνθηκε από τον ανθρωπιστικό της χαρακτήρα. Επιπρόσθετα καταγράφει τις ευθύνες του επιστήμονα, προβάλλοντας την ανάγκη να συνειδητοποιήσουν οι επιστήμονες τον αντίκτυπο των επιτευγμάτων τους, παρόλο που σε αρκετές περιπτώσεις η εφαρμογή των επιστημονικών ευρημάτων δεν άπτεται αποκλειστικά της επιλογής τους. Τέλος, θεωρεί απαραίτητη την ύπαρξη επιστημόνων που θα διέπονται από ηθική για τη διατήρηση του ανθρωπιστικού χαρακτήρα της επιστήμης. (Λέξεις 111)

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2. α) Οι τρόποι ανάπτυξης που αξιοποιούνται στην πρώτη παράγραφο του κειμένου είναι:

Σύγκριση και αντίθεση: συγκρίνονται επιστήμη και τεχνολογία αναφορικά με τους στόχους τους και επισημαίνονται οι διαφορές τους («η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην όλο και πιο βαθιά κατάκτηση της γνώσης, ενώ η τεχνολογία έχει ως επιδίωξη την αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης για την υπηρέτηση των τρεχουσών, πρακτικών αναγκών του ανθρώπου.»)

Αιτιολόγηση: θεμελιώνει την άποψή του περί μη ταύτισης επιστήμης και τεχνολογίας («Επιστήμη βέβαια ... διότι...»)

Σημείωση: Η άσκηση ζητούσε ο μαθητής να επιλέξει έναν τρόπο ανάπτυξης. Εάν ο μαθητής δώσει ως τρόπο ανάπτυξης τα παραδείγματα και το θεμελιώσει, θα μπορούσε να θεωρηθεί σωστό.

B2. β) Η νοηματική σχέση που αποδίδουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις του κειμένου είναι:

- **βέβαια:** έμφαση
- **εάν:** όρος, προϋπόθεση, υπόθεση
- **όμως:** αντίθεση, απορία
- **για τούτο:** συμπέρασμα, αιτιολόγηση
- **δηλαδή:** επεξήγηση

B3.

α) Συνώνυμα

αέναιος:	συνεχής, διαρκής, ακατάπαυστος, ασταμάτητος
προσηλωμένη:	επικεντρωμένη, εστιασμένη
εγείρουν:	δημιουργούν, γεννούν, ξεσηκώνουν, προκαλούν
αλλοτριώνουν:	εκφυλίζουν, αποξενώνουν
καταστρεπτικό:	φθοροποιό, ολέθριο, επιζήμιο

β)

Αντώνυμα

συγκεκριμένο:	αόριστο, απροσδιόριστο, ασαφές
βελτίωσε:	χειροτέρευσε, υποβάθμισε, επιδείνωσε
ευθύνη:	ανευθυνότητα, αναρμοδιότητα
υλική:	πνευματική
ελευθερία:	δουλεία, υποδούλωση, δέσμευση, εξάρτηση, περιορισμός, ανελευθερία

B4.

α) Με τη χρήση του ασύνδετου σχήματος ο ομιλητής επιτυγχάνει να προβάλλει αποτελεσματικά τα αρνητικά χαρακτηριστικά της εποχής, να δώσει έμφαση στο πλήθος των προβλημάτων που ταλανίζουν τον σύγχρονο άνθρωπο, συμβάλλοντας στον διασυρμό και την υπονόμευση των ευγενών ιδανικών. Καταφέρνει δηλαδή να τονίσει την ένταση και την έκτασή τους. Η χρήση του ασύνδετου σχήματος γενικά προσδίδει ζωντάνια στον λόγο, ειδικά στον προφορικό, όπου ο ομιλητής πρέπει να κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού.

β) Με τη χρήση του ρητορικού ερωτήματος ο ομιλητής στοχεύει να εκφράσει τον προβληματισμό του σχετικά με τον ρόλο της τεχνολογίας και ταυτόχρονα μεταφέρει αυτόν τον προβληματισμό στο κοινό του, επιδιώκοντας την πνευματική του εγρήγορση, ώστε αυτό να συμμετέχει ενεργά στην εξέλιξη του λόγου. Παράλληλα ο λόγος του αποκτά ζωντάνια, παραστατικότητα και αμεσότητα.

Γ1.

Το κείμενο που ζητήθηκε ήταν Ομιλία .

Άρα χρειαζόταν προσφώνηση, αποφώνηση και καλό ήταν να γίνει ενδιάμεση αναφορά στο κοινό ενώ χρειαζόνταν στοιχεία προφορικότητας στη γλώσσα.

Προσφώνηση: Κυρίες και Κύριοι

Πρόλογος: Θέμα: Η επιστήμη και τα σύγχρονα προβλήματα

Θέση: α) Ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων

β) Ηθικά εφόδια του επιστήμονα για την πραγματοποίηση αυτού του ρόλου

Κύριο Μέρος:

Α΄ ζητούμενο: Η επιστήμη έχει συμβάλει σημαντικά στην επίλυση πολλών σύγχρονων προβλημάτων

Η επιστήμη με τα επιτεύγματά της μπορεί να:

- Θωρακίζει την υγεία των ανθρώπων, παρέχοντας ουσιαστικές λύσεις για την αντιμετώπιση χρόνιων ασθενειών και αυξάνοντας έτσι τον μέσο όρο ζωής.
- Εκσυγχρονίζει την παραγωγική διαδικασία, να προσφέρει τη δυνατότητα για περισσότερα και ποιοτικότερα προϊόντα, οδηγώντας έτσι σε οικονομική ανάπτυξη και άνοδο του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων. Μηχανοποιεί την παραγωγή μειώνει τον εργασιακό χρόνο και κόπο.
- Καταργήσει τις αποστάσεις και να διευκολύνει τη μετακίνηση και την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων.
- Συμβάλει στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αξιοποιώντας σύγχρονες μεθόδους αντιμετώπισης του οικολογικού προβλήματος.
- Εξαλείψει μορφωτικές ανισότητες, με την αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και την παροχή πλήθους γνώσεων και ποικιλίας πληροφοριών, διευρύνοντας την παιδεία και συμβάλλοντας στην άμβλυνση ευρύτερα όλων των ανισοτήτων.
- Οδηγήσει στον εκδημοκρατισμό των κοινωνιών με μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου και περιορισμού της γραφειοκρατίας, διαμορφώνοντας ευέλικτες διοικητικές διαδικασίες.

Εννοείται ότι ο μαθητής μπορούσε να κάνει αναφορά στα σημαντικότερα σύγχρονα προβλήματα.

Β΄ ζητούμενο: Ηθικά εφόδια που πρέπει να διαθέτει ο επιστήμονας για να υπηρετεί τον στόχο του

Ο επιστήμονας οφείλει να:

- Διέπεται από πραγματική αγάπη και σεβασμό για τον άνθρωπο, να υπηρετεί δηλαδή το δόγμα «η επιστήμη για τον άνθρωπο».

- Διακρίνεται για την ηθική του συγκρότηση, που σημαίνει ανιδιοτέλεια για την αναζήτηση της γνώσης καθώς και για τις δυνατότητες εφαρμογής της σε όλους τους τομείς του επιστητού.
- Παραμένει συνεπής στους στόχους του, διευρύνοντας αφενός τα όρια της επιστημονικής γνώσης και καλύπτοντας αφετέρου τις ανάγκες της κοινωνίας, αναλογιζόμενος την κοινωνική του ευθύνη, προβλέποντας και αποτρέποντας τις πιθανότητες της αρνητικής χρήσης των επιστημονικών του επιτευγμάτων.
- Χαρακτηρίζεται από εντιμότητα και να αποφεύγει τον φανατισμό και τον δογματισμό στο πλαίσιο της συνύπαρξης και συνεργασίας του με τα άλλα μέλη της επιστημονικής κοινότητας.
- Είναι απαλλαγμένος από οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, με βαθύ αίσθημα της ευθύνης απέναντι στην επιστημονική του ιδιότητα.
- Διακατέχεται από μέτρο στις επιλογές του και τις συμπεριφορές του, να χαλιναγωγεί την υπερβολική φιλοδοξία και έπαρση και να καθίσταται υπηρέτης του καλού και της κοινωνίας.

Επίλογος: Η επιστημονική γνώση αποτελεί ένα παγκόσμιο αγαθό που απαιτείται να υπηρετεί το σύνολο της ανθρωπότητας. Οι επιστήμονες καλούνται να αναλάβουν σημαντικές ευθύνες έναντι του υπόλοιπου κοινωνικού συνόλου, εφόσον στόχος τους οφείλει να είναι η βελτίωση των όρων ζωής όλων των ανθρώπων.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ πολύ για το ενδιαφέρον και την προσοχή σας.